

Overleg ADR Register en MinJenV 7-9-2020

(op verzoek van Minjus is dit verslag geanonimiseerd)

Aanwezigen via WebEx:

ADR: (ADR 1), (ADR 2)

JenV: (MINJUS 1), (MINJUS 2), (MINJUS 3)

Bijlage: document inbreng ADR t.b.v. vragenlijst.

MINJUS 1 start de vergadering en vraagt of ADR 1 en ADR 2 iets kunnen vertellen over de achtergrond van ADR.

ADR 1: Mediation alleen leidt niet tot succes. Het ADR-register is een paraplu register. Daarnaast zien wij als je kijkt naar kwaliteitsborging, dat dit zich niet beperkt is tot één land. Wat ons betreft moet je aansluiten op internationale processen en systemen. Wij kiezen ervoor het register in te richten volgens ISO normeringen. De persoonsgebonden registratie en certificering is ingericht op basis van ISO 17024. De ISO 17024 is de internationale norm voor persoonsgebonden certificering. Als het gaat om competenties: er is een internationale organisatie, International Mediation Institute (IMI), en die volgen wij. Als register op basis van ISO-systematiek toetsen wij aan de criteria van het IMI. Wij zijn actief als certificeringsinstantie. Certificeren en registreren is wat wij doen. Als je naar beroepen kijkt dan zie je, bijvoorbeeld binnen rechtspraak, dat zij een eigen systeem hebben. Die staan los van ISO. Als je naar niet-juridische beroepen kijkt zie je dat ze conform de ISO of naar analogie van de ISO zijn.

MINJUS 1: De norm lijkt algemeen gesteld, jullie passen het toe op iets specifiek, hoe werkt dat?

ADR 1: Als je werkt volgens de ISO-procedure, een persoonsgebonden certificering, dan kijk je naar de 17024 ISO-norm. Deze ISO-norm bevat voorwaarden voor een organisatie om persoonsgebonden te kunnen certificeren.

Wij zijn ervan overtuigd dat het ministerie penvoerder kan zijn, jullie zijn namelijk onderdeel van een groter complex. ADR staat naast de rechtspraak, zie het voorbeeld van de MINJUS 1KGZ. Je hebt al een certificering (ISO-proces) en je kan daar 'subs' aan toevoegen. Zo krijg je een keurige lijst van criteria, voorwaarden, etc.

Wij praten over 'scopes', zoals de scope mediator. Beëdigd mediator is een aanvullende scope, bovenop de basis scope. Dit leidt vervolgens tot één register, volgens hetzelfde proces en dezelfde criteria. Op die manier kunnen er meerdere certifiërende instanties zijn die toetsen op dezelfde manier, en die vervolgens allemaal leveren aan eenzelfde register. Het is van belang dat er breedte en verscheidenheid mogelijk is. Alles moet zichtbaar worden in één register. In Nederland zijn we succesvol met buurtbemiddeling. Het kan niet zo zijn dat er na wetgeving nog steeds een vete is tussen buurt bemiddelaars en mediators. Er moet ruimte zijn, in het wettelijk register, om verschillende mediators naast elkaar te zetten. Mensen moeten dan weten welk proces en welke bemiddelaar uit dat register geschikt is voor hun conflict.

MINJUS 1: Ik hoor je zeggen: waak voor een te beperkt register. Is dat juist?

ADR 1: Ja. Creëer een wet waarbij de wet de context schetst hoe certificering tot stand kan komen, hoe iemand opleider kan worden en hoe normen tot stand kunnen komen. Eén register is de perfecte oplossing, via accreditatie en certificering. Er moet met dezelfde normen gewerkt worden. In één register moet de rechtzoekende alle mediators kunnen uitlezen. Wij zeggen: het is feitelijk deze week nog mogelijk ADR en MfN te combineren. Technisch is dat mogelijk. Wetgeving vormt de basis voor een geharmoniseerde norm en essentiële vereisten.

MINJUS 1: Hierdoor wordt dus meer ruimte aan het veld gegeven en stap je uit de discussie welke organisatie we moeten volgen?

ADR 1: Het haalt inderdaad de discussie wie er 'goed genoeg' is uit de lucht.

MINJUS 1: Vanuit JenV kan ik vertellen dat er nog geen besluit genomen is over het register. Op dit moment zijn wij nog heel veel informatie aan het inwinnen bij verschillende partijen. Wij spreken hiervoor met verschillende mediationorganisaties. In oktober willen wij een ronde tafel sessie organiseren.

ADR 1: Wat de essentiële rode lijn is, is dat enerzijds één register en anderzijds één kwaliteitssysteem veel pijnpunten weg haalt. Zo kun je bijvoorbeeld werken met de scope mediator en de scope advocaat. Het is zonde om de kwaliteiten op de inhoud in te leveren. De scope advocaat-mediator lees je uit in het ene wettelijke register, maar die mensen staan ook in advocaten register. Dat betekent dat je de NOVA zou kunnen accrediteren voor mediation gerelateerde activiteiten. Ze willen graag op één plek, tegen lage kosten, die verantwoording afleggen. Daarom dus de NOVA accrediteren. En dat kan ook bij andere organisaties. Het argument hiervoor is: we willen zelfbeschikking, en daar kun je op deze manier aan tegemoet komen op basis van accreditatie. Het enige wat het verlangt is dat je met elkaar in breder verband gaat komen tot een normen set voor mediationscopes. De sleutel hiervoor ligt in diversiteit. Er is nog steeds een stroming die slechts één mediator ziet, wij zien juist de sleutel in diversiteit. Met elkaar en naast elkaar is beter dan wat we nu hebben.

MINJUS 1: Hoe kijk je aan tegen formuleren in de wet van objectieve kwaliteitseisen, waarbij je organisaties loslaat?

ADR 1: Er zijn vele wegen die naar Rome leiden. Wat mij betreft dienen we vooral te kijken op procesniveau: wat is de norm en hoe kom je tot die norm? Het zou wel onhandig zijn als je klein begint, en de wet niet het grotere perspectief schetst. Bij een grotere groep gaat dan het idee ontstaan dat ze tweederangs zijn. Ga voor insluiting, dus ook buurtbemiddeling. Tussen de MfN, ADR en CCV is bijna geen normaal gesprek mogelijk. We zijn contraproductief bezig. Geef mensen daarom in ieder geval het idee dat het register inclusief is. Buurtbemiddeling is het visitekaartje van mediation in NL, dus het is belangrijk hen bijvoorbeeld mee te nemen. Wij hebben daarbij ook een direct belang.

Kwaliteitseisen

MINJUS 2: Hartelijk dank voor jullie schriftelijke input. Het is fijn om de antwoorden op de vragen schriftelijk te hebben. Ik heb nog wel een paar vragen. Wat zijn voor jullie belangrijkste normen?

ADR 1: De documenten die bij het proces horen, de bedrijfsvoering en een mentoraat (2-jarig programma). Wat betreft het mentoraat, voor inclusiviteit zou het goed zijn meerdere mediators hiervoor in te zetten. We zijn nu echter al blij als we iemand vinden die zich voor het mentoraat wilt inzetten. Daarbij komt nog dat het proces goed moet gaan. Een buddy-systeem is ook een optie. Eigenlijk moeten we terugverwachten dat een mentor bereidheid moet zijn om mentor of buddy te worden.

MINJUS 2: Als je in het register wilt, dan moet je dus ook wat teruggeven, zoals het zijn van een mentor/buddy?

ADR 1: Ja en dat dat dan bijvoorbeeld in het begin verplicht is.

MINJUS 2: Je maakt onderscheid tussen 'deelnamebewijs' en de 'geslaagd verklaring'. Wat is het verschil?

ADR 1: Wat we nu in praktijk zien is dat deelnemers standaard een deelnamebewijs krijgen, welke toegang geeft tot registratie. Onze suggestie is, creëer een deelnamebewijs, maar verbind een eindtoets aan je deelname voor het doorstromen. Wees helder in de verwachtingen. Een deelnamebewijs wil niet zeggen dat je wordt toegelaten tot het kwaliteitssysteem. Wij hebben een theorie-examen, vaardigheden audit (voorkeur mentoraat, ander is video variant). Heb je de opleiding gevolgd, heb je de kennistoets gehaald en heb je ervaring? In het ADR-register is het zo dat als je de opleiding gevolgd hebt je op het associate level zit. Omzetting naar het full level kan na het doen van een praktijkexamen (vaardigheden audit), met twee jaar ervaring en indien je minimaal 15 zaken hebt behandeld.

MINJUS 2: En hoe zit het met bijscholing, dien je 12 mediation/opdrachten te hebben gedaan per jaar?

ADR 1: Opdrachten vallen binnen de scope. Voor mediation gelden mediationopdrachten. Merk hier ook op dat we werken met subsopes. Ook met examens zitten wij hier niet rigide in. Het is goed om samen duidelijk te kijken naar wat een examen is en hoe je er naar kijkt. Het hoeft geen eenheidsworst te zijn. Eindtermen via een afgesproken proces zijn zeer goed denkbaar.

MINJUS 2: Welke competenties vinden jullie belangrijk?

ADR 1: Verstand van conflicten en geschillen, bedrijfsvoering en communicatief onderlegd.

MINJUS 2: En wat betreft juridische vaardigheden?

ADR 1: Juridische vaardigheden zijn ook belangrijk, maar dat zit niet in de top 3. Binnen het proces is aanvullende kennis vaak nodig, maar een mediator hoeft niet per definitie juridische of financiële kennis te hebben. Bij sommige subscoptes moet je daar echter wel kennis van hebben, dan ontcom je er niet aan. In de basisscope zijn juridische competenties niet nodig, maar in een subscope kunnen juridische competenties wel noodzakelijk zijn.

MINJUS 2: Zijn specialisaties essentieel?

ADR 1: Zonder specialisaties is het register kansloos. Je moet erover brainstormen welke specialisaties. Het lijkt goed denkbaar om bijvoorbeeld te komen tot een subscope overheidsmediator. De uitdaging is inderdaad differentiatie aan te brengen in het register.

MINJUS 2: En wat betreft affiniteitsgebieden?

ADR 1: Geef certificaathouders vooral een lijstje met affiniteitsgebieden, maar let er op dat deze dan niet objectief meetbaar zijn. Wij hebben subtypes. Als mediators de kans krijgen vinken ze deze subtypes allemaal aan, terwijl de onderbouwing vaak flinterdun of niet aanwezig is. Affiniteitsgebieden zijn binnen het ADR-register een vrije keuze, die toetsen wij niet. Dit dient onderscheiden te worden van de subscoptes, zoals bijvoorbeeld de specialisatie bouwmediator. Wij pleiten daarnaast voor een opt-out model. In Roemenië zijn er goede ervaringen met het opt-out model, waarbij verplicht gesteld is dat als je naar een advocaat gaat je minimaal 30 minuten informatie krijgt over mediation. Wij onderzoeken graag hoe wij jullie kunnen verleiden de beweging naar een opt-out model te maken.

MINJUS 1: Wat dat betreft verwijs ik graag naar de brief van 20 januari. Daarin is aangegeven dat mediation geen verplicht voorportaal wordt voor een gerechtelijke procedure. Ik denk dat dit wetsvoorstel al een stimulerende werking zal hebben.

MINJUS 2: Kunnen jullie een voorbeeld geven van een specialisatie?

ADR 1: De specialisatie familie is een mooi voorbeeld. Als je bijvoorbeeld kijkt naar *church* mediation, daar ligt de sleutel dat mediators uit die betreffende geloofsgemeenschap komen. Dit heeft niets met competenties te maken. Als we willen aansluiten bij de Nederlandse samenleving, dan wil je een mediator die mee kan gaan in die samenleving. Het is verstandig als mediators kunnen aangeven in welk speelveld ze staan, waarbij ze de achtergrond begrijpen en onderdeel zijn van het systeem.

MINJUS 2: Controleren jullie de subgroepen?

ADR 1: Ja, je moet aantonen dat je ingeschreven staat als je advocaat bent. Het moet altijd objectief aan te tonen zijn. Als je het niet kan aantonen dan houdt het op. Dat geldt voor iedere scope. Heel veel mensen denken dat als je naar ADR gaat dat je het erbij doet. Dat is niet zo; je moet over relevante opleidingen beschikken. MINJUS 2: De termijn voor inschrijving, waarom is dat belangrijk?

ADR 1: Wij hebben zelf in het begin geëxperimenteerd met een steekproefsgewijze methode, maar dit leidde tot niet tot de goede gesprekken. We hebben bewust gekozen voor 5 jaar, omdat mediators hard moeten werken om hun boterham te verdienen. Als je begint met 5 jaar, dan heb je even de tijd. Wij zijn voorstander van een klachtafhandelingssysteem die niet enkel bestaat uit tuchtrecht. Vaak is een klacht een stukje onvrede en laat die onvrede zich beter oplossen op een andere manier dan enkel de optie van tuchtrecht. Je zou bijvoorbeeld opnieuw kunnen registreren. We geloven niet in levenslange verbanning. Wat wij ingeregeld hebben is dat de organisatie altijd aanvullende eisen kan stellen. Stel de grondslag is royering, dan kan ons inziens iemand zich opnieuw kwalificeren en kan daarbij aanvullende eisen worden gesteld, als preventie van die grondslag. Bijvoorbeeld toezicht er bovenop zetten.

ADR 1: We zien meerwaarde in een wettelijk register, indien deze breed is en inclusief. We willen dualiteit gescheiden hebben.

MINJUS 1 rondt het gesprek af en bedankt ADR 1 en ADR 2 voor hun tijd, het constructieve gesprek en alle informatie. En tot slot de belofte om ADR op de hoogte te stellen van de ronde tafel bijeenkomst.